
Dvojí metr pro školy

Dvojí metr pro školy

Ring volný

Diskuse o financování veřejných vysokých škol velice často zdůrazňují nutnost podpory kvality a odpovídajícího rozčlenění vysokých škol do různých kategorií. Stejně tak potřebu nastartovat reformu financování, která by k takové strukturaci vedla. Nedávné rozhodnutí Akreditační komise prodloužit akreditaci olomoucké právnické fakulty ukazuje, že taková reforma není ohrožena jen nedostatkem peněz. Komise, která by měla ze zákona zaručovat kvalitu studia, používá dvojí metr. O nedostatecích na olomoucké právnické fakultě se hovoří již dlouhou dobu a při podmíněně prodlužované akreditaci se opakuje, že fakulta kvalitativní parametry neplní. Fakulty přitom potřebují určité "nadkritické množství" graduovaných akademických pracovníků, kteří z nich dělají "školu" se skutečnou odbornou a vědeckou kapacitou, erudicí a kontinuitou. Komise prodloužila akreditaci fakulty údajně proto, aby studenti mohli dostudovat. Vytváří to komickou perspektivu zmenšující se fakulty, které budou rok od roku ubývat studenti i finanční prostředky na akademické pracovníky, jejichž kvalita tak bude klesat. Vyučovat tam budou i nadále externisté z jiných škol, jejichž vlastní odborné a vědecké působení na domovských fakultách bude trpět přejižděním mezi Brnem, Prahou či Plzní a Olomoucí. Zmíněná komise měla pravomoc agónii ukončit odejmutím akreditace. O osud studentů přitom není nutné se obávat, protože by o ně v rámci zákonem předvídaného postupu bylo postaráno. Místo toho se takřka jistě zopakuje komedie, až se bude znovu rozhodovat o oprávnění přijímat nové studenty. Karty jsou rozdány tak, aby bylo možné opět jen zahrozit prstem, zamumlat "ty-tyty..." a prodloužit oprávnění, ovšem zase jen "podmíněně" a "dočasné". Náročnost vsutku po česku a se vší parádou. Souběžně s tím ale činí komise problémy fakultám, které se rozhodnou jít cestou restrukturalace studia na dvoustupňové bakalářské a navazující magisterské. Důvodem zde zjevně nejsou ohledy kvalitativní, ale předsudky některých členů komise nebo snaha příslušných oborových skupin blokovat změny. Komise tak zamítá nová bakalářská studia pro údajně nedostatečné personální zabezpečení tam, kde ve stejné době bez problémů prodlouží akreditaci stejného oboru v dlouhém magisterském studiu, které by na personální zajištění mělo být mnohem náročnější. V případě Olomouce šla zákonem stanovená povinnost dozoru Akreditační komise nad kvalitou studia stranou. Jinde se však uplatňují kritéria přísnější. Jsou opakovaně odmítány projekty, které mění dosavadní dlouhé magisterské programy do posloupnosti bakalář-magistr vypracované na fakultách, kde personální zázemí zpochybněno není a kde mají promyšlenou koncepci stavějící na zkušenosti i návaznosti na studijní příležitosti na dalších fakultách příslušné vysoké školy. Uváděné abstraktní námítky o neucelenosti studia, nebo že v nějaké konkrétní profesi je pro výkon povolání třeba magisterské úrovně, přitom nevyplývají ze zákona a jdou proti duchu otevřenosti vzdělání, možnosti kombinace studia a proti představě, že vysoká škola nemá být jen učebním oborem pro jednu konkrétní profesi. Komise se navíc rozhodla před vysokými školami i veřejností utajovat veškeré posudky a podrobné zápisy z jednání, kde se návrhy posuzují a přijímají se rozhodnutí. Pro skutečnou konkurenceschopnost českého vysokého školství v Evropě se nedostávají finanční prostředky. Rozhodování Akreditační komise je však problémem ještě větším.
(Autor Jiří Zlatuška je senátorem a rektorem Masarykovy univerzity v Brně)